

พ.ร.บ. ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๘๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในมีนาคมของปีถัดไป หากไม่รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมีเหตุสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ โดยมาตรา ๙๓ วรรคสอง เมื่อความปรากฏ ต่อผู้ร้อง ไม่ว่าจะผู้ร้องจะทราบเองหรือบุคคลใดแจ้งให้ทราบ ผู้ร้องเป็นผู้มีหน้าที่ในการพิจารณาในเบื้องต้น ก่อนว่าการกระทำตามที่รับทราบมานั้นเป็นเหตุให้พรรคการเมืองต้องถูกยุบหรือไม่ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ร้อง ที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ร้อง (นายทะเบียน พรรคการเมือง) ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ความปรากฏต่อผู้ร้อง (กรณีตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง) การที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนก็เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องสำคัญเป็นไปโดยความรอบคอบ การที่กฎหมาย ให้เป็นอำนาจของผู้ร้องในการพิจารณาในเบื้องต้นว่าพรรคการเมืองใดมีการกระทำฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือไม่ เนื่องจากเป็นเรื่องของการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองให้ถูกต้อง รวมทั้งการปฏิบัติงาน ทางเอกสาร การจัดทำเอกสารและการรายงาน อันเป็นงานประจำตามปกติ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรง ของผู้ร้องที่จะต้องดูแลให้พรรคการเมืองปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอันเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจ หน้าที่ของผู้ร้องที่จะเป็นผู้ตรวจสอบเป็นประจำอยู่แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยังมิได้ มีความเห็นว่ามีเหตุให้ต้องยุบพรรคผู้ถูกร้อง และผู้ร้องยังมิได้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ส่วนความเห็นของประธานกรรมการการเลือกตั้งในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ มิใช่การทำความเข้าใจในฐานะผู้ร้อง ดังนั้น กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ ยุบพรรคผู้ถูกร้องจึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๙๓ วรรคสอง จึงให้ยกคำร้อง

ย่อโดย นายชัยธร หัตถกรรม
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการพิเศษ

นางสาวไปรยา ทศนสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๑

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

หมายเหตุ

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๕๓ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน